

Älä aseta ansaa eläimelle!

PEKKA HÄNNINEN

Kesällä maastossa liikkuu paljon eläinten poikasia. Poikaset ovat luonteeltaan uteliaita: kaikkea pitää tutkia ja kokeilla. Poikaset ovat myös kokeettomia ja kömpelöitä. Eläinten poikasia vaanivatkin monet vaarat.

Ihminen voi tahtomattaan virittää surmanloukkuja eläimille. Linnun tai oravan poikanen voi pujahtaa raolleen jätetystä saunan ikkunasta sisään löytämättä enää ulos. Mikäli saunalla ei vähään aikaan käydä, eläin kuolee nälkään. Samoin sadeveden keräämisen tarkoitettu tynnyri on vaarallinen pienille eläimille. Luiskahdettuaan syystä tai toisesta veteen pikkunisäkkäät ja linnut eivät pääse enää ylös saavista ja hukkuvat. Tynnyri olisikin syytä peittää teräsverkolla, joka estää eläimiä putoamasta sen sisään. Vielä yksinkertaisempi ratkaisu on karkeapintainen, tukeva seiväs tai lankku, jota pitkin veteen joutunut eläin pääsee kiipeämään pois.

Ihmisten luontoon syytämät roskat ovat suuri uhkatekijä eläimille. Varsinkin kaupunkien puistot ovat kauniin kesäpäivän päätteeksi täynnä erilaisia jätteitä, joita varikset ja lokit käyvät innolla ruoan toivossa tutkimassa. Säilyketölkki, jonka kansi on taitettu osin sisään, juuttuu helposti linnun nokkaan tai koiran kieleen kiinni. Nyt markkinoille on tullut säilykkeitä, joiden

Kuva Markku Alanko

Sarvipöllö on istahtanut sadevesitynnyrin reunalle, luiskahtanut veteen ja hukkunut.

Kuva Pekka Hänninen

kannessa on vanhojen oluttölkkien tapaan rengas avaamista varten. Rengas on juuri sen kokoinen, että useat linnut voivat saada siitä jalkansa tai nokkansa läpi, mutta eivät enää pääse siitä irti. Rantavedessä tällaiset säilykepurkin kannet ovat erityisen vaarallisia.

Kesäinen rinnakkaiselo luonnon kanssa vaatii ihmiseltä eläinten ja muun luonnon huomioon ottamista. Ihmisten tulisi pysähtyä miettimään, mitä seuraa, jos he jättävät katiskat huolimattomasti rantaan tai heittävät puoliksi suljetun säilykepurkin roskikseen. Luonnoneläimet ja varsinkin niiden poikaset löytävät tiensä mitä uskomattomimpiin paikkoihin etsiessään ravintoa ja joutuvat ihmisten usein vahingossa virittämisiin ansoihin – myös kaupungeissa. ■

Säilykepurkin kannen avausrengas voi olla linnun surmanloukku.

Käyttämällä luomua autat lehmää

Suomessa on noin 320 000 lypsylehmää. Kahdenkymmenen viime vuoden aikana lehmäkohtainen maidontuotos on kasvanut 200 prosenttia. Tehostunut tuotanto on heikentänyt lehmien hyvinvointia.

Luonnottoman runsaaksi jalostettu maidontuotanto rasittaa lehmiä, ja vaivana ovat mm. toistuvat utaretulehdukset. Myös kivuliaat nännivauriot ja jalkasekä nivelongelmat ovat yleisiä. Tuotantoketjussa lypsylehmän elinkaari on nykyään noin neljä vuotta, kun terveenä pysyvä, kestävä lehmä lisääntyy ja tuottaa hyvin vielä yli kymmenvuotiaana.

Noin 80 % suomalaisista lypsylehmistä viettää suurimman osan vuodesta kytkettyinä parsinavetassa. Liikkumisen ja luontaisen sosiaalisen kanssakäymisen ohella kytket rajoittavat nautojen kehonhoitoa ja vaikeuttavat makuulle asettumista ja ylös nousemista.

Luomumaidon tuotannossa nautojen tilavaatimukset ovat noin kolmasosan suuremmat tavallisiin tiloihin verrattuna. Luomutilalla eläimet pääsevät kesällä laitumelle ja ulos jaloittelemaan ympäri vuoden vähintään kaksi kertaa viikossa. Myös vasikoiden olosuhteet ovat paremmat kuin tavanomaisessa tuotannossa.

Kuluttajat voivat vaikuttaa lypsylehmien oloihin ostopäätöksillään, muistutti Animalia maitopäivänä 1.6. Myös Eläinten ystävä toivoo lukijoidensa suosivan luomua. Suosimalla luomumaitoa tuet lehmäystävällisempää maidontuotantoa. Maidon voi myös korvata kasvisperäisillä vaihtoehdoilla kuten soijamaidolla. ■

Kuva: Pekka Hämmänen

Luomumaitoa ja muita luomutuotteita löytyy nykyään jo kaupasta kuin kaupasta.

Juliana von Wendtin Säätio jakoi apurahoja

Juliana von Wendtin Säätio jakoi toukokuussa 2000 euron apurahan kolmelle tutkijalle. Apurahat saivat tänä vuonna Helsingin Biomedicumin syöväntutkimuslaboratoriossa väitöstyötään tekevä **Johanna Partanen**, Tampereen yliopiston solututkimuskeskuksen tutkija **Marika Mannerström** sekä Åbo Akademin ja Turun yliopiston Biocityssä ekotoksikologista tutkimusta tekevä **Inga Christianson-Heiska**. Juliana von Wendtin Säätio edistää tiedettä ilman eläinkokeita. ■

10 kysymystä

Miten hyvin luit viime lehden? Vastaukset löytyvät Eläinten ystävän numerosta 1/2006 tai alta.

1. Maa- ja metsätalousministeri Juha Korkea-aho joutui maaliskuussa vastaamaan eläinsuojeluaiheiseen eduskuntakyselyyn. Mitä asia koski?
2. Yleisin Suomessa kasvatettu turkiseläin on sinikettu. Mihin niiden turkiksia etupäässä käytetään?
3. Täysikasvuinen sinikettu painaa 6–11 kg ja on 65–72 cm pitkä. Minkä kokoinen on sen häkki?
4. Montako opaskoiraa valmistuu Opaskoirakoulusta vuosittain?
5. Suomessa on 90-luvun alusta asti koulutettu myös muita avustajakoiria kuin opaskoira. Mihin tehtäviin?
6. Lintuinfluenssan torjunnalla on Aasiassa ollut yllättävät vaikutukset koiriin? Miten?
7. Risto, Leena, Anne, Tiina ja Ulla työskentelevät SEY:n toimistossa. Mikä yhdistää samannimisiä rottia, kottiloita ja nelivarvaskilpikonnia?
8. Mikä on Ruotsin tulevien valtiopäivävaalien porvariliittouman eläimiin liittyvä vaalilupaus?
9. Minkä eläinsuojeluongelman on saanut aikaan Italian eläinsuojelulaki vuodelta 1991?
10. Mikä ilouutinen saatiin lehdistä lukea joulunaluspäivinä?

Koonnut: Marika Salin

1. Kansanedustaja Heidi Hautalan jättämä kirjallinen kysely koski turkiseläinten kullekseen etenkkin mihin, joissa ei ole toimivaa eläinsuojelutamisääntä. Asia nousi esille viime vuoden lopussa, kun Helsingin Kiinaan läheteitävän ketun huonosta koitelusta. Sinikettuja käytetään lähinnä kauluksiin ja somiteisiin joko savunharmaana, valkeana tai värjättyinä. Nykyisin ne ovat suosittuja myös kääntökakissa. Täysikasvuisen siniketun häkki on kooltaan 0,8 neliometriä.
2. Opaskoirakoulusta valmistuu vuosittain noin 30 uutta opaskoira. Yhteensä niitä on tällä hetkellä Suomessa noin 210.
3. Avustajakoiria koulutetaan auttamaan liikuntarajotteisia tai huonokuntoisia ja kuuroja. Kaulukoira on Suomessa 16 ja liikuntarajotteisten avustajakoira 46. Kun kanan- ja ankanlihan tuotanto on Aasiassa vähentynyt, on siirtynyt yhä enemmän käytämään kottiloita ravinnoksi. Lihakoirat elävät koko elämänsä häkissä, mutta myös irt- ja lemmikkikoira metsästetään ruuaksi.
4. Ne ovat Pääkaupunkiseudun eläinsuojeluyhdistyksen kautta kodit saaneita lemmikkieitä.
5. Ruotsin valtiopäivävaalien porvariliittouma on luvannut, että jos se voittaa vaalit, se varmistaa turkiseläinlemon elinmahdollisuudet.
6. Italiassa löydettyä koirakodeista on tullut tuottoisa business. Valtavat määrät koira virtuu loputtomiin näissä eläinsuojelutamisessa, eikä välttämättä edes pahasti sairaita koira lopetea, koska niistäkin saa lisää rahaa joka päivä. Irtokoirien määrä ei silti ole vähentynyt.
7. EU päätti lopettaa teurasnautojen viennin tukemisen. Tukien maksaminen lopetettiin heti vuodenvaihteessa.

Vastaukset 10 kysymykseen:

Vapaaehtoistyötä Mammutissa

TIINA NOTKO

Löytöeläinkodin toiminta Saksassa on hyvin samanlaista kuin Suomessakin. Koirille ja kissoille hankitaan uusia koteja, ja ennen luovutusta eläimet hoidetaan kaikin puolin terveiksi.

Mammutin eläinkoti sijaitsee westfalenilaisen Ahlenin kaupungin ulkopuolella Vorhelmin kylässä. Eläinkoti toimii 60 000 asukkaan Ahlenin ja useiden lähiympäristön kuntien löytöeläinhuoltona.

Tarhaa ylläpitää Ahlenin seudun eläinsuojeluyhdistys, joka kuuluu Saksan eläinsuojeluliittoon. Valtakunnallisella liitolla on 800 000 jäsentä, mikä on prosentti koko väestöstä. Suhteessa väkilukuun Saksan eläinsuojelujärjestössä on moninkertainen määrä jäseniä verrattuna kaikkien Suomen eläinsuojelujärjestöjen yhteenlaskettuun jäsenmäärän prosentuaaliseen osuuteen väestöstä. Paikallisia eläinsuojeluyhdistyksiä on Saksassa runsaat 700 ja eläinkoteja reilut 500.

Viime vuonna Mammutin eläinkotiin tuotiin yhteensä yli sata koiraa. Ahlenin alueelta tuotiin 41 löytökoira, joista 35 haettiin takaisin omaan kotiinsa. Eläimet saa luovuttaa uuteen kotiin kahden viikon kuluttua, mutta alkuperäisellä omistajalla on puolen vuoden ajan oikeus saada eläimensä takaisin. Tällaista ei kuitenkaan käytännössä tapahdu. Uuteen kotiin luovutettavista koirista peritään 100–500 euron maksu. Suurin osa uutta kotia etsivistä koirista on sellaisia, joista omistajat luopuvat

eri syistä. Muutama vaikeasti sijoitettava koira on saanut tarhalta pysyvän kodin.

Kissoilla yleiseurooppalaiset huolet

Löytökissoja Mammuttiin tulee melko paljon. Nyt niitä oli noin 30, ja osa niistä oli sijoitettu asuntovaunuun parempien tilojen puutteessa. Muilla kissoilla oli sisätilojen lisäksi isot ulkotarhat, joissa oli tasoja ja kiipeilypuita. Muuten tarhan rakennukset olivat vaatimattoman näköisiä. Tilaa oli noin 25 koiralle. Koirilla oli pienet katetut ulkotarhat.

Kissojen sijoittaminen on ikuinen ongelma Ahlenissäkin. Kaikki kissat luovutetaan steriloituina tai kastroiduina. ”Monet ihmiset ottavat löytökissan entisen kissansa seuraksi, mutta palauttavat sen, koska kissat eivät tulleetkaan toimeen keskenään. Ihmisillä ei ole tarpeeksi kärsivällisyyttä”, kertoo tarhalla päivystävä **Helga Beckmann**. Tarvittaisiin selvästi nykyistä enemmän tietoa kissojen totuttamisesta toisiinsa ja siitä, miten kauan sopeutuminen voi kestää.

Kolmantena ryhmänä tarhan kautta saavat koteja myös muista maista tulleet kodittomat koirat. Monissa maissa asuu saksalaisia, jotka tekevät vapaaehtoista eläinsuojelutyötä ja auttavat Itä- ja Etelä-Euroopan täyteen ahdettujen löytöeläintarhojen asukkaita. Vierailua edeltävänä päivänä tarhalle oli tullut kuusi koira Unkarista – jokainen niistä erinäköinen ja -kokoinen. Kaikki olivat hyvin ystävällisiä ja hellydenkipeitä. Odotettavissa oli, että uusi koti löytyy niille nopeasti. Viime vuonna tarhan kautta sai kodin 60 muista maista tuotua koira. Osa oli peräisin Kreetalta, osa Mallorcalt ja osa Unkarista.

Lahjoitusten varassa

Eläinkoti sijaitsee kunnan omistamalla maalla entisen vedenpuhdistamon paikalla, eikä kunta peri alueesta vuokraa. Läm-

Helga Beckmann on jo vuosien ajan käynyt tarhalla päivittäin vapaaehtoistyössä.

Kuva Tiina Notko

Kuva Tiina Nokko

Eläinkodin alue on hyvin aidattu, ja osa kissoista ja koirista saa olla alueella vapaana päivisin.

mitys ja sähkö kuitenkin maksavat, ja nyt on tarve rakentaa lisää eläintiloja. Kiinteistön suurin kuluerä on sähkö.

Tarha saa Ahlenin kaupungilta vuodessa 5000 euron toiminta-avustuksen ja lisäksi 750 euroa eläinten ruokaan. Muut kunnat maksavat korvausta 50 euroa eläintä kohti, mutta niistä eläimiä tulee tuskin kymmentä vuodessa. ”Pienillä paikkakunnilla joku aina tietää omilla teillään juoksevan koiran omistajan ja koira saadaan palautetuksi kotiin”, Helga Beckmann selittää.

Kaikki loput varat saadaan lahjoituksina. Viime vuonna pelkät eläinlääkärikulut olivat 35 000 euroa. Tarha käyttää kolmea eri eläinlääkärinä, joista yhden spesialiteetti ovat kissat ja toiset koirat.

Tarhaa tukee taloudellisesti yksi yritys ja muutamat muut lahjoittavat tavaraa ja tarvikkeita. Rahasta on jatkuva pula. Talvella yhdistys alkoi myydä kotisivuillaan virtuaalisia eläinkodin rakennuskiviä rahoittaakseen lisätilojen rakentamisen kissoille ja lämmitysjärjestelmän välttämättömän remontin. Jokainen lahjoittaja saa halutesaan kunniakirjan ja nimen lahjoittajaluetteloon yhdistyksen kotisivuille.

Vierailumme aikana oli arki-ilta ja koi-

rien katsojia kävi tarhalla tiuhaan. Useat vapaaehtoiset käyvät säännöllisesti ulkoittamassa koiria, ja ihmisiä kulki koirien kanssa ulos ja sisään jatkuvasti. Helga Beckmannin puhelin soi vähän väliä, ja kävijöitä piti opastaa. ”Apulaisia ei ole koskaan tarpeeksi, mutta jollain tavalla työt on aina saatu järjestetyksi”, hän kuittasi. Päivisin hän huolehtii koirista ja hoitaa eläinten sijoituksia uusiin koteihin. Iltaisin kotona hän päivittää tarhan kotisivuja. Yhdistyksen puheenjohtaja vastaa kissojen hoidosta.

Mammutin eläinkodin toiminta on vapaaehtoistyön varassa, kuten niin monissa paikoissa muuallakin. Onneksi tulisieluja aina löytyy, niin että eläimet saavat katon pänsä päälle. ■

Ahlenin seudun eläinsuojeluyhdistyksen (Tierschutzverein Ahlen und Umgebung e.V.) kotisivujen osoite: www.tierheim-ahlen.de.

Ota minut omaksesi! Saksalaiset tarjoavat auliisti koteja muiden maiden hylätyille koirille.

Kuva Tiina Nokko

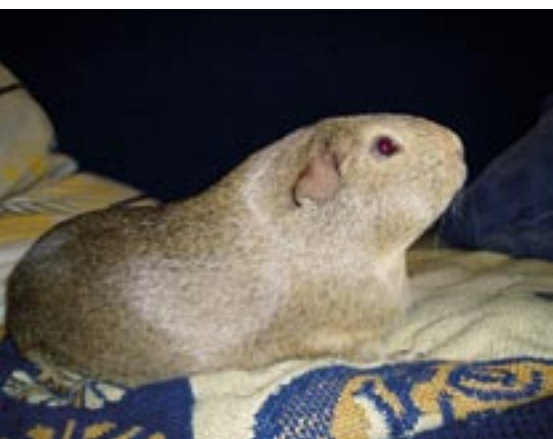
Voiko marsusi hyvin?

Arja Linnavuori: **Marsu voi hyvin, Ami-
no-Kustannus 2005**

Marsu voi hyvin on suunnattu kokeneille marsuharrastajille. Vaikka marsu säyseän käytöksensä ja herttaisen ulkomuotonsa takia vetoaakin lapsiin, Linnavuori esittelee marsun ennen kaikkea aikuisen ihmisen lemmikkinä, joka kaipaa huolellista hoitoa ja säännöllisiä elämäntapoja. Linnavuori ei tyydy kehuun marsun viehättävyyttä, vaan korostaa myös sen stressiherkkyyttä ja vaativuutta lemmikkinä.

Kirjan rakenne on selkeä ja teksti helpolukuista. Suuret kuvat tuovat vaihtelua tekstiin. Lyhyiden lukujen lukuisten alaotikoiden avulla on helppo löytää etsimänsä aihe. Kunkin luvun loppuun sijoitettu *Marsu voi hyvin, kunhan* -yhteenvedo kiteyttää erinomaisesti marsun hyvinvoinnin kannalta tärkeimmät asiat. Luettavuus olisi vielä parempi, jos samantyyppistä aihetta sivuavat luvut olisi ryhmitelty peräkkäin. Kirjan kliinisen asiallista sävyä pehmentävät loppuun liitetyt marsujen omat sivut päiväkirjoineen.

Marsun ravitsemukseen liittyvä luku on monipuolinen ja tarjoaa uutta tietoa. Tuoreravinnon ravintosisältöä esittelevä taulukko on mielenkiintoinen ja hyödyllinen marsunomistajalle. Hyvää on erityisesti ravinnon monipuolisuuden korostaminen ja huomion kiinnittäminen marsun vitamiini-, kivennäis- ja hivenainetarpeeseen. Heinä on marsun hyvinvoinnille tärkeää – myös virikkeenä ja suojapaikkana. Marsun päivittäisistä ateriakokonaisuuksista olisi saanut olla useampi käytännön esimerkki. Hiukan ihmetyttää lantun ja kaalin sisällyttäminen marsun ruokavalioon, ymmär-

tääkseni niiden antamista marsulle tulisi välttää, koska ne aiheuttavat usein kaasunmuodostusta marsun suolistossa.

Marsun lisääntymistä käsittelevä luku lienee tarkoitettu lähinnä marsujen kasvatuksesta kiinnostuneille. Luku painottuu sukusiitoksen aiheuttamien ongelmien kuvailuun. Jäin kuitenkin kaipaamaan konkreettista tietoa marsun suosittelavasta ensisynnytyksiästä, siitä, montako poikuetta naaraalla voi teettää ja mikä olisi sopiva lepoaika synnytyksen välillä. Miten toimia, jos tahtoo teettää naaraallaan poikaset, mutta ei tahdo naaraan rasittuvan liikaa? Miten intensiivinen siitostus johtaa Linnavuoren kuvailemaan tilanteeseen, jossa ”kaksivuotias jalostukseen käytetty naaras on usein lemmikiksi turhan loppuun kulutettu”?

Marsun sairauksia käsitellään monipuolisesti, ja aiheesta kertovat luvut tarjoavat tarpeellista tietoa kenelle tahansa marsun omistajalle. Luvussa *Ensiapu kotona* annetaan tärkeitä ja selkeitä neuvoja, miten toimia marsun sairastuessa. Samalla kirjassa kuitenkin korostetaan, että kyseessä on vain ensiapu ja että eläinlääkäriin tulee ottaa yhteyttä mahdollisimman nopeasti, jos marsussa näkyy sairauden oireita. Tämä on jokaisen marsunomistajan syytä muistaa: pieni saaliseläin pyrkii salaamaan huonovointisuutensa viimeiseen asti, joten kun ongelmia ilmenee, on jo kiire.

Viimeiset luvut käsittelevät värin ja rodun periytymistä sekä näyttelytoimintaa. Kirjoittaja muistuttaa, että näyttelymatkat

ja näytteillä olo ovat marsulle stressaava kokemus eikä marsua, joka silmin nähden kärsii näyttelytoiminnasta, pidä lainkaan viedä näytteille.

Linnavuoren kirja on kelpo lisä edistyneen marsunomistajan kirjahyllyyn – aloitteleva harrastaja joutuu kuitenkin etsimään tarvitsemansa perustiedot marsun käyttäytymisestä, sosiaalisista tarpeista, tilan tarpeesta ja virikkeistä muualta. Erityisesti vanhaa marsuaddiktia ilahduttaa kirjan lopussa oleva toteamus marsujen yksilöllisyydestä ja vahvasta persoonallisuudesta. Näin on, vielä nelikymmenvuotisen marsunomistajan uran jälkeen voin todeta, ettei kahta samanlaista marsua ole. ■

Paula Hirsjärvi

Koko perhe luontoon!

Juha Laaksonen; **Koko perheen luontoretki, Gummerus kustannus 2006**

Koko perheen luontoretki johdattaa lukijansa seikkailuun Juha Laaksonen mukana ympäri Suomea. Kuukaudet on jaettu neljään viikkoon, ja kullakin viikolla käydään katsastamassa ajankohdalle tyypillistä luonnon ilmiötä: syyskuussa ihailimme ruskaa metsässä, toukokuussa kuuntelemme haahkojen moruruntia ulkosaaristossa.

Laaksonen tarkkailee innokkaasti luontoa. Usein retkillä tulee vastaan ilmiöitä ja

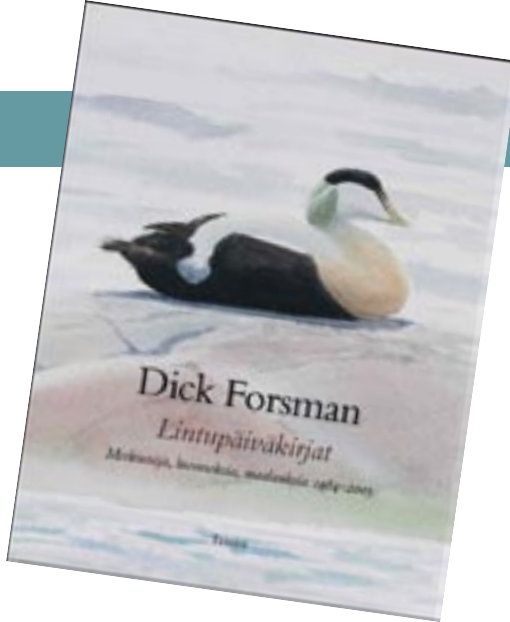
asioita, jotka herättävät hänessä kysymyksiä. Miksi käärme lipoo kieltään ja hikoi-leeko poro? Näihin kysymyksiin hän on alkanut etsiä vastauksia kirjallisuudesta ja asiantuntijoita haastatteleamalla. Nyt moni näistä ihmettelyn aiheista on luettavissa uudesta kirjasta. Laaksonen yhdistääkin hausalla tavalla omakohtaiset tarinat sekä tieteelliset selitykset rupattelevaksi kokonaisuudeksi.

Laaksonen on tuttu TV:n ja radion luonto-ohjelmista sekä lehtikirjoituksistaan. Nyt ilmestynyt kirja on hänen viides luontokirjansa. Juha Laaksonen sai WWF:n

Kurkistus lintugurun luonnos- lehtiöön

Dick Forsman: Lintupäiväkirja – Merkintöjä, luonnoksia ja maalauksia 1984-2005, Tammi 2006

Dick Forsman on nuoresta pitäen tutkinut, maalannut ja valokuvannut lintuja. Sittenmin harastuksesta kasvoi elämäntyö. Forsman onkin Euroopan tunnetuimpia petolintujen tutkijoita. Suomessa hänet tunnetaan myös kirjoista ja kirjoituksistaan sekä Yleisradion luonto-ohjelmista. Hän on toiminut myös luontomatkojen vetäjänä. *Lintupäiväkirjat* on kooste Dick Forsmanin maalauksista ja luonnoksista vuosilta 1984-2005. Kirjassa lellään kotipihalla ja lähimetsissä, seikkaillaan saaristossa ja Lappissa. Lukija ihastelee lyijykynäluonnoksia variksista, talitiaisista ja keltasirkuista. Forsmanin muistiinpanot aivan tavallistakin linnuista ovat hyvin tarkkoja – eipä ihme että hän vuosien ajan voitti kaikki lintuharrastajien määrittyskilpailut. Rentojen lyijykynätöiden lisäksi lukija sukeltaa myös hulppeiden akvarellien maailmoihin. Nyt retkemme käy jo muille mantereille. Valon tutkiminen tuntuu olleen Forsma-

nille tärkeä tema.

Kirja on mukava ja luonnontietoa syventävä luku ja katselukirja ja sopii myös lahjaksi. Soisin kirjan myös innostavan luonnonystäviä piirtämään. Suurin lahja piirtäjälle on kärsivällisyys ja pitkäjänteisyys, ei ehkä piirustustaito niinkään. Aloittamisen pelon jälkeen luonnossa piirtäminen on rentouttava henkireikä – kynän kanssa voi luonnossa olla paljon jännempää kuin pyssyn. ■

Pekka Hänninen

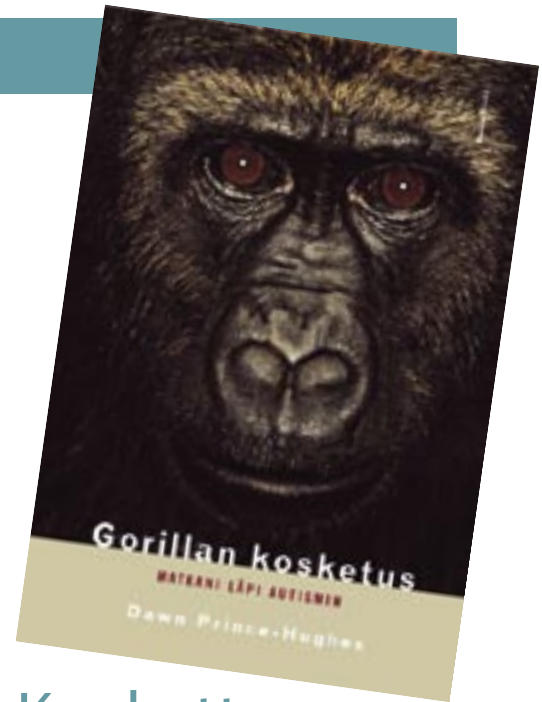
Lintumaalauksia Inkoossa

Dick Forsmanin ja muiden suomalaisten lintutaiteilijoiden töitä on nähtävillä Galleria Karaijanissa Inkoossa 1.7.–2.8.2006. Gallerian osoite on Bollstantie 5 10210 Inkoon ja se on kesällä auki yleisölle tiistaista perjantaihin kello 11–18, lauantaisin 10–14 ja sunnuntaisin 11–15.

Vuoden 2004 Luontokirja -palkinnon teoksestaan *Kevät lintusaarel-la*.

Koko perheen luontoretki tarjoaa mukavan nojatuoliretken varmasti aivan koko perheelle. Varsinkin tietoa janoaville lapsille kirjassa riittää ihmettelemistä useammallekin sadeselle. Kirjan esimerkkejä seuraamalla mielenkiintoista tarkkailtavaa riittää koko vuodelle ja luonto eläimeen ja kasveineen tulee tutuksi. ■

Pekka Hänninen

Koskettava kirja gorillasta ja naisesta

Dawn Prince-Hughes: Gorillan kosketus – Matkani läpi autismin, Basam Books 2006

Antropologian apulaisprofessori Dawn Prince-Hughes kirjoittaa omasta autistismistaan sekä gorillojen elämästä. Autisti on yksin kuin eläin häkissä, vailla yhteyttä muihin ihmisiin, ja Prince-Hughen nuoruus olikin yksinäinen ja sekasortoinen. Päästyään töihin eläintarhaan Prince-Hughes sai rauhallisten gorilloiden avulla yhteyden elämään.

Sittenmin Prince-Hughes on tutkinut vuosikautia gorillojen elämää ja tehnyt näistä myös väitöskirjansa. Hän on ollut yhteistyössä Jane Goodallin ja muiden tunnettujen eläin- ja apinatutkijoiden kanssa. Kaikkien kokemustensa pohjalta Prince-Hughes tiivistää aikamme hengen näin: ”Kunnioituksen puute ulottuu kaikkiin apinoihin, toisiin ihmisiin, jopa kasveihin ja luonnon alkuvoimiin”.

Lukija pääsee osalliseksi tuntemattomista maailmoista. Teksti on älykäästä ja herkkää. Prince-Hughes rakentaa siltää tulevaisuuden maailmaan, jossa olemme oppineet eläinten ja toisten ihmisten kunnioittamisen taidon. Prince-Hughes kutsuu lukijaa mukaan gorillojen tavoin suojelemaan eläimiä. Näin toimiessamme opimme myös suojelemaan ja välittämään toisistamme. ■

Tuula-Maria Ahonen

Väinö sai uuden

elämän

Väinö nauttii kesästä nykyisessä kodissaan.

KRISTA HOKKANEN

Huhtikuun alkupuolella työviikkoni alkoi surullisella yllätyksellä: Vantaan kaupungineläinlääkäriin vastaanotolla minua katseli surkea ja likainen pieni koira löytöeläinhuoneesta. Koira oli löytynyt viikonloppuna kassiin suljettuna bussin takaosasta ja tuotu löytötavarana päivystykseemme. Koiran lisäksi ruskeassa kassissa oli lappu, johon oli kirjoitettu ”Araska 10 v”. Tämä tarkoittanee pienen koiran nimeä ja ikää.

Lähemmän tarkastelun jälkeen totesin koiran olevan hurjan huonossa kunnossa. Sen turkki oli yhtä likaista takkua, kynnet todella pitkät ja suu täynnä hammaskiveä. Se oli laiha ja kuivunut. Sen vaaleat limakalvot kertoivat anemiasta. Koiran liikkuminen oli lähinnä vaappumista. Sen etujalat olivat väkäsäät, takajalat pihtikoivet. Jalkojen virheasennot johtuivat luultavasti vääränlaisesta ravinnosta tai synnynnäisestä viasta. Näin huonokuntoisena koira ei olisi tullut elämään montaa päivää.

Pieneltä koiralta kuului sydäimestä sivuääni, mutta päätimme kuitenkin eläin-

lääkäriin kanssa antaa sille rauhoittavan piikin, jotta saisimme hoidettua sen suun, turkin ja kynnet kuntoon. Koiraa nesteytettiin, takut ja kynnet leikattiin, turkki pestiin ja suu hoidettiin kuntoon. Hammaskiven ja mätää tirs kuvien ikenien alta löytyi heiluvia hampaita, joita jouduttiin poistamaan. Rankan suuoperaation ja piikin seurauksena koiran kunto heikkeni entisestään. Sen hengitys oli ajoittain vaivalloista ja limakalvot olivat pelottavan vaaleat.

Päätin ottaa koiran kotiini seurantaan työpäivän päätteeksi. Ajattelin, että sen sydän tuskin kestää aamuun asti, niin tokkurainen ja heikkokuntoinen otus oli. Kotiin päästyäni laitoin koiran nukkumaan vilttien alle. Annoin sen olla rauhassa vierashuoneessamme, vaikka hoivavietti ajokoiramme Pena olisi kovasti halunnut mennä hoitamaan pientä toipilasta. Odotin ja kävin aika ajoin tarkistamassa koiran hengityksen ja limakalvojen värin. Limakalvojen väri kertoo paljon koiran kunnosta ja hapen saannista. Muuta en voinut teh-

dä, sillä koiran oli taisteltava elämästään itse. Repukaista nyyttiä katsellessani päätin ristiä sen Väinöksi. Se oli jyrävä nimi pienelle koiralle.

Päivän kääntyessä iltaan Väinö nosti päätään vilttien seasta. Sen silmät sojottivat itään ja länteen, ja ilme oli enemmän kuin sekava. Hetken mietittyään Väinö päätti nousta vällyjen välistä ja lähteä etsimään syötävää. Ensimmäinen uhri, joka sen tielle sattui, oli mieheni **Jarkko** – hänellä oli karkkipussi kädessään. Väinö päätti seurata rapinaa ruoan toivossa. Annoimme pienen annoksen pehmeää ruokaa harvahampaiselle Väinölle. Ruoka hävisi lautaselta välittömästi, Väinöllä oli todella kova nälkä. Ruokailun jälkeen päästin Väinön ulos aidatulle pihalle. Poika kävi nostamassa jalkaa hankeen ja kipitti takaisin sisälle karkkipussin rapinan perään.

Seuraavana päivänä Väinö meni eläinsojeluun Miska Kaihlamäelle hoitoon antibiootti- ja kipulääkekuuri mukanaan. Kaikki lähti sujumaan hyvin. Lääkekuurit koira söi valtavan nälän tuoman

ahneuden voimin. Pieni herra alkoi päivä päivältä vahvistua. Ittalehti kävi tekemässä tapauksesta jutun, mutta tämänkään jälkeen ei saatu tietoa siitä, kuka oli jättänyt Väinön bussiin. Ututta ja huolehtivaa kotia alettiin etsiä pirteälle koiralle.

Ensimmäisen kyselyn Väinöstä sain Keski-Suomesta, kotipaikkakunnaltani. Uusi koti vaikutti erittäin lupaavalta. Väinö pääsisi eläkepäivikseen maalle toisen pienen koiran kaveriksi. Huhtikuun puolivälissä tehtiin kaupat, ja Väinö pääsi uuteen ja viimeiseen kotiinsa.

Uusi elämä maaseudulla on Väinöllä lähtenyt hyvin käyntiin. Koirakaverinsa Jasun kanssa herrat asuvat kahta vierekkäin olevaa kotia, Jasu **Irenen** kanssa ja Väinö Irenen pojan **Laurin** kanssa. Kävin vierailulla Väinön uudessa kodissa huhtikuun lopulla ja sain todeta omin silmin, kuinka suuresti pieni koira nautti elämästään. Väinö mennä tepsutti omalla pihallaan, esitteli minulle oman petinsä ja nautti aurinkoisesta päivästä talonsa rappusilla. Varsinainen talon isäntä Väinöstä paljastui siinä vaiheessa, kun ajokoiramme Pena otettiin autostani pihalle. Väinö tulla töpötti väkäsääriensä kanssa hurjaa vauhtia Penaa kohti ja urheasti puolusti pihaansa. Väinön pienestä suusta tuli niin voimakkaasti ”vuhv vuhv”, että 20 kiloa isommalla Penalla meni häntä koipien väliin. Tämän talon isännästä ei ollut epäilystäkään. ■

Väinön alias Väiskin kuulumisia

Kaikki on sujunut ihan hyvin. Väinö, kutsumanimeltään Väiski, on ottanut kotimme omakseen ja puolustaa tonttiakin ihan kunnioitettavasti ja rohkeasti. Väiskin päivä koostuu siitä, että ruokaa on saatava aamulla ja heti. Ja päivälläkin useamman kerran. Aina kun joku rapina kuuluu tai jääkaapin ovi aukeaa, niin ihan varmasti on Väiski paikalla. Lenkillä käydään yleensä porukalla eli Jasu on mukana myös. Tosin nyt kuumilla ilmoilla Väiski on mieluummin laistanut lenkit. Vai olisiko niin että hiki laiskan syödessä – siis ettei jaksa lenkkeillä kun vatsa on täysi. Joka tapauksessa vähintään kaksi kertaa päivässä kävellään.

Pihaelämä tuntuu olevan Väiskin mieleen kovasti. Se viettää tuntitolkulla ulkona. Ja kun siltä tuntuu, niin se vetäytyy levolle jompaan kumpaan rakennukseen (molemmissa on Väiskille oma peti). Nurmikko lienee uusi tuttavuus Väiskille tai sitten se ei muista viime kesää. Oli hauska, katsella kun se varovasti tassujaan nostellen kulki vasta kasvuaan aloittavalla nurmella.

Väiski taitaa olla myös sirkuskoira. Ihan totta on, että se pystyy pissamaan niin että KÄVELEE etutassujen varassa eteenpäin samalla. Siis takajalat ilmassa, ja korkealla. Vau! Pientä leikkimisen alkuakin on jo havaittavissa. Esimerkiksi minun sukkani sai kovaa kyytiä yhtenä iltana hetken aikaa. Kaiken kaikkiaan Väiski on aivan ihana! Joskus ja joissakin asioissa hiukan omapäinenkin, mutta hyvin olemme toimeen tulleet. Olemme tosi onnellisia, että Väiski liittyy pieneen perheeseemme. ■

Terveisin Irene, Lauri ja Jasu sekä tietysti Väiski

Kassi, josta Väinö löytyi bussin takapenkiltä.

Väinön kynsiä ei ollut leikattu ihan vähään aikaan.

Väinön suu ja hampaat olivat todella huonossa kunnossa.

Minnin korvalehdet olivat paleltuneet niin, että niistä on vain tyngät jäljellä.

Kylmänä tammikuun päivänä eläinsojeluvalvoja Päivi Mäki sai ilmoituksen huonokuntoisesta kissasta, joka oli jo jonkin aikaa pyörinyt erään talon pihapiirissä. Pahimpina pakkasöinä kissa oli päästetty saunaan nukkumaan, mutta muuten se oli pärjällyt omillaan. Eikä kukaan ollut sitä kaivannut.

”Kissa oli todella surkeassa kunnossa, kun se tuotiin Hausjärven Eläinsojelu yhdistyksen hoiviin. Pakkanen oli palelluttanut sen korvalehdet, sen puolipitkästä turkista oli vain ohut kerros jäljellä, ja turkin valkoiset laikut olivat muuttuneet ummeh-tuneen keltaisiksi. Onneksi kissa viimein korjattiin talteen, vaikka se olisi kyllä ollut syytä tehdä jo aiemmin. Oli aikamoinen ihme, että siinä kunnossa oleva kissa oli selvinnyt niissä pakkasissa elossa”, Päivi kertailee alkuvuoden tunnelmia.

Kovan pakkasen runtelema kissa vietiin eläinlääkärin tutkittavaksi, ja tuliaisina oli pitkä lista vaivoja. ”Kissan molemmat korvalehdet olivat paleltuneet, ja toinen niistä oli myös poikki. Kissa oli pahasti nälkiintynyt, ja sen olematon turkki oli täynnä väiveitä. Lisäksi sillä oli vielä vaikea hengitystien tulehdus sekä yksi kulmahammas poikki. Ainoa löytökissojen vitsaus, mitä sillä ei ollut, olivat korvapunkit. Eikä se onneksi myöskään odottanut pentuja”, lu-

Eloonjäämisen vimmallalla eteenpäin

LAURA UOTILA

ettelee Päivi vaivoja. Tiedossa oli siis suuri urakka fyysisten ongelmien taltuttamiseksi.

Kissa sai pian nimekseen Minni – raukka kun muistutti pyöreine korvineen Minni-hiirtä. Minnin eloonjäämisen vimma oli kuitenkin uskomattoman vahva, ja heikosta kunnostaan huolimatta se tuntui rakastavan niin elämää kuin jokaista ihmistäkin. ”Jollei Minni olisi itse osoittanut niin suurta tahtoa täällä jatkamiseen ja jollei se olisi ollut niin ystävällinen ja luottavainen kaikkia kohtaan, olisi päätös kissan kohtalosta ollut mahdollisesti toinen”, Päivi pohtii. Mutta reipas Minni päätettiin hoitaa kuntoon kustannuksista ja kuntouttamisen vaatimasta ajasta huolimatta.

Alkuajat Minni joutui elämään täydessä eristyksessä muista eläimistä, jotta helposti leviävät ulkoloiset ja hengitystieinfektio eivät pääsisi leviämään. ”Minni pitää kovasti turkin hoidosta. Kun ulkoloishäätö alkoi viimein tehot, kuului vain ropina kun kuolleet väiveet putoilivat turkkia kammatta lattialle.” Myös katkennut korvalehti leikattiin pois ja vioittunut kulmahammas poistettiin. Hengitystieinfektiokin talttui lääkityksellä.

Valitettavasti vaivat eivät loppuneet vielä. ”Minni pitää pesemisestä, ja sitä pestessäni löysin turkin alta pahan ihotulehduksen. Ja kun Minni viimein oli niin hyvässä kunnossa, että sterilointi uskallettiin tehdä, löytyi sen suusta paha haavauma. Sen syystä ei ollut mitään tietoa”, kertoo Päivi uusista vastoinkäymisistä. Minni sai haavaumaan sienitautilääkkeen, ja kuuden viikon hoitojakson jälkeen haavauma alkoi

olla ummessa. Samoin ihotulehdus on parantunut.

Parin kuukauden intensiivisen hoidon jälkeen Päivi teki päätöksen: ”Minni oli saanut kovan alun elämälle jo nuorena. Halusin varmistaa, että sen loppuelämä sujuu turvallisesti ja niinpä päätin ottaa sen itselleni”, hän naurahtaa. Huhtikuussa koitti kotiinlähdon aika. Minni sopeutui uuteen kotiinsa ongelmitta, ja samalla se sai myös oman painikaverin: Päivin toisen kissan kanssa pidetään rallia ympäri taloa. Vanhin kissa taas pitää nuorisoon kohteliaan etäisyyden, ja itsekin rauhaa rakastava Minni suo sen sille suosiolla.

”Minni on nuori kissa, joka on selvästi viettänyt jonkun ihmisen hoidossa elämänsä alkuajat. Se on luottavainen ja leimaantunut ihmisiin eikä esimerkiksi pelkää imuriakaan lainkaan.” Nyt Minni saa viettää leppoisia kissanpäiviä hyvässä hoidossa. Eikä se kuulemma haluakaan ulko-ovesta pitkälle liikkua – parasta varmistaa lämmin paikka talossa ja kunnan ruoka säännöllisesti tarjoiltuna. ■

Minni on uskaltanut jo pihalle.

Kirppu muuttaa

Kun luet tätä tekstiä, on Kirpusta jo tullut maalaiskoira. Kirpun uusi koti on Hämeessä, Lopen Pilpalan kylässä. Siellä Kirppu saa juoksennella vapaana yhdessä Luna-koiran kanssa.

Kirppu on saanut postia peräti Belgiasta asti. Eläinrakas tyttö kirjoittaa:

”Asun Belgiassa, ja täällä on hirveästi sirkuksia. Kävin vähän aikaa sitten yhdessä sirkuksessa, jossa on valtavia tiikereitä todella pienissä häkeissä. Ne tuskin muuta tekevätään kuin kulkevat levottomina edestakaisin. Niillä on tosi huonot oltavat. Saako Suomessa olla villieläimiä sirkuksissa? Haluaisin myös tietää, onko Euroopan unionissa suunnitelmia kieltää villieläinten pito sirkuksissa?

Ai niin, ja yhdessä toisessa sirkuksessa oli pieni leijonan pentu, joka oli erotettu emostaan ihan varmasti, sillä sirkuksessa ei ollut muita leijonia. Se oli kamalaa, sillä sitä käytettiin rahantekokoneena. Pennun nimittäin sai ottaa syliin, ja tästä otettiin valokuva. Ja se yksi ainoa leijonan pennun kuva maksoi 30 euroa! Yhdessä toisessa sirkuksessa näin kuinka leijonaa hakattiin puukepillä ja hirveän kovaa.

Minusta villieläimiä ei saisi pitää sirkuksissa. Se on eläinten kidutusta!

Terveisin eläinrakas tyttö”

Huh, Kirppu on ihan samaa mieltä! Villieläinten paikka on luonnossa ja vain poikkeustapauksissa eläintarhoissa, joista parhaat tekevät hyvää työtä mm. uhanalaisten lajien säilyttämiseksi.

Sirkuksetkin ovat hauskoja, mutta vain jos siellä esiintyy klovneja, trapetsitaiteilijoita, taikureita ja muita ihmisiä. Karhujen, tiikerien ja muiden villieläinten opettaminen temppeujen tekoon on silkkaa eläinrääkkäystä! Onneksi Suomen viranomaiset ja lainsäätäjät ovat samaa mieltä, ja villieläinten pito sirkuksissa on kiellettyä.

Mutta muissa maissa asia on toisin. Euroopan unionissa ei ole direktiiviä, joka kieltäisi villieläinten pidon sirkuksissa edes unionin jäsenmaissa. Niinpä kiellot ja määräykset ovat ihan kunkin maan omien lainlaatojien tahdon varassa. Tällaista

direktiiviä ei tietävästi ole ainakaan lähiaikoina tulossakaan.

Onneksi joissain maissa sentään on omia lakeja ja kieltoja. Euroopan ulkopuolella, siis esimerkiksi Aasiassa ja Afrikassa, tilanne on varmaankin vielä huonompi kuin Euroopassa.

Mutta tähän pätee sama kuin niin moneen muuhunkin asiaan: ilman kysyntää ei ole tarjontaa. Se tarkoittaa sitä, että jos ihmiset eivät moisesta huvista maksaisi, ei eläimiä kauankaan pidettäisi tällaisina rahantekokoneina. Ei siis koskaan pidä maksaa villieläimen pennun kuvaamisesta, ei

vaikka pentu olisi kuinka söpö. Ne ovatkin yleensä huumattuja, jotta niitä ylipäättään edes voisi ottaa syliin. Myös sirkukset, joissa on villieläimiä, kannattaa kiertää kaukaa!

Toivottavasti mahdollisimman monella olisi herkkyyttä eläinten kärsimyksille kuten eläinrakkaalla työllä. Mutta nauttikaa toki muunlaisista sirkuksista! Ja vielä kannattaa muistaa, että koira ei ole villieläin, ja niinpä monet koirat vain nauttivat saadessaan tehdä temppeuja. ■

Posti Kirpun palstalle
osoitteella:
Marika Salin
Syrjäkatu 7 as 6
90100 Oulu
masalin@ope.ouka.fi

Alisa Pietilä 4 v. Raahesta piirsi Kirpun ulkoilemassa ja toivotelee aurinkoista kesää Kirpulle emäntineen. Kirppu ja Emäntä kiittävät tosi hienosta kuvasta.

SUOMEN ELÄINSUOJELUYHDISTYS
PALVELUNUMERO: . A504

Eläinten ystävä toivottaa lukijoilleen

Hyvää kesää

*Samalla Eläinten ystävä toivoo, että lukijat suosisivat luomua,
jotta myös tuotantoeläimet voisivat nauttia kesälaitumista.*